

VENDIM Nr.40,
datë 16.5.2017

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“

me sekretare Brunilda Bara, në datën 4.4.2017 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 12 Akti, që u përket palëve:

KËRKUESE: Afërdita Hysa

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtuësme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimeve nr. 00-2016-731 (87), datë 28.4.2016 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë; nr. 737, datë 8.4.2015 të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 2281, datë 8.10.2014 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fatmir Hoxha, shqyrtoi pretendimet e kërkuases, që kërkoj pranimin e kërkesës dhe të subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, përfaqësuar nga prokurori Sokol Stojani, i cili kërkoj pranimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Nga materialet bashkëlidhur kërkesës rezulton se Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Tiranë, mbi bazën e materialit të dërguar nga Drejtoria e Auditimit të Brendshëm pranë Ministrisë së Financave, ka regjistruar procedimin penal nr. 5887, datë 29.10.2013 në ngarkim të kërkuases Afërdita Hysa dhe shtatë personave të tjerë për kryerjen e veprave penale “Vjedhja e kryer duke shpërdoruar detyrën”, “Falsifikimi i dokumenteve”, “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”, të kryera në bashkëpunim, të parashikuara nga nenet 135, 186/2, 287 dhe 25 të Kodit Penal. Gjatë gjykimit mbrojtësi i kërkuases dhe i shtetasit M.B. ka kërkuar gjykimin e shkurtuar, kërkesë e cila është pranuar nga gjykata duke vazhduar për të dy subjektet gjykimin e veçuar nga të tjerët.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 2281, datë 8.10.2014, ka vendosur për kërkuesen deklarimin fajtorë për kryerjen e veprës penale “Vjedhja e kryer duke shpërdoruar detyrën”, e kryer në bashkëpunim dhe dënimin përfundimisht me 5 vjet burgim pas aplikimit të nenit 406 të KPP-së. Deklarimin e pafajshme për kryerjen e veprave penale “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Pastrimi i produkteve të veprës penale ose veprimtarisë kriminale”.

3. Mbi ankimin e prokurorit, të kërkuases dhe të shtetasit M.B., Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 737, datë 8.4.2015, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 2281, datë 8.10.2014 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me ndryshimin për kërkuesen, pezullimin e ekzekutimit të dënimit me burgim për pjesën e mbetur pa vuajtur, me kusht që gjatë kohës së provës të mos kryejë vepër tjetër penale.

4. Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs mbrojtësi i shtetasit M.B. dhe prokurori i Gjykatës së Apelit. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2016-731 (87), datë 28.4.2016, ka vendosur për kërkuesen lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, me ndryshimin: mosaplikimin e nenit 59 të Kodit Penal për pezullimin e ekzekutimit. Ndërsa për shtetasin M.B. ndryshimin pjesërisht të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe të Gjykatës së Apelit Tiranë, deklarimin fajtor për kryerjen e veprës penale “Vjedhja”, duke shpërdoruar detyrën dhe dënimin përfundimisht me 4 vjet e 8 muaj burgim. Pushimin e çështjes për veprat penale “Falsifikimi i dokumenteve” dhe “Pastrimi i produkteve të veprës penale”.

II

5. **Kërkuesja Afërdita Hysa** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese, duke pretenduar shfuqizimin e vendimeve objekt kërkese me argumentet si më poshtë:

5.1 Gjykata e Lartë nuk ka marrë në shqyrtim rekursin e paraqitur nga kërkuesja, duke cenuar të drejtën e ankimit efektiv. Kjo gjykatë ka zhvilluar gjykimin në mungesë, duke cenuar të drejtën e njoftimit për zhvillimin e gjykimit dhe të drejtën e aksesit.

5.2 Gjykata e Lartë ka cenuar parimin e ligjshmërisë dhe të arsytimit të vendimit, pasi nuk ka parashtruar në vendimin e saj shkaqet e rekursit, si dhe nuk ka arsyetuar qëndrimin e saj lidhur me heqjen e masës së pezullimit të ekzekutimit të dënimit.

5.3 Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe Gjykata e Apelit Tiranë kanë cenuar parimin e arsytimit të vendimit gjyqësor, pasi janë mjaftuar vetëm me parashtrimin e provave dhe të akteve të administruara gjatë gjykimit. Gjykatat kanë cenuar parimin e barazisë së palëve, pasi nuk kanë marrë në shqyrtim pretendimet e kërkueses. Kërkueses i është cenuar parimi i prezumimit të pafajësisë, pasi gjatë gjykimeve është konsideruar fajtorë.

6. **Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme**, ka argumentuar se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor, duke parashtruar si vijon:

6.1 Pretendimi për cenimin e së drejtës së aksesit nga Gjykata e Lartë, pasi gjykimi është zhvilluar në mungesë të kërkueses, është i bazuar. Kërkuesja ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, i cili nuk është marrë në shqyrtim së bashku me rekursin e të gjykuarit tjetër dhe të prokurorisë.

6.2 Pretendimi për cenimin e parimit të arsytimit të vendimit gjyqësor është i bazuar. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë i ka mohuar kërkueses të drejtën për të pasur një vendim të arsyetuar, pasi nuk ka parashtruar në vendim rekursin dhe shkaqet e tij.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

7. Gjykata vlerëson se kërkuesja legjitimohet *ratione personae*, pasi parashikohet si subjekt nga neni 134/1/i i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë. Kërkuesja legjitimohet *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit 2-vjeçar të parashikuar nga neni 30/2 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”. Lidhur me legjitimitimin *ratione materiae*, kërkuesja ka pretenduar pezullimin dhe shfuqizimin e vendimeve objekt kërkese, duke pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit, pasi Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk e ka marrë në shqyrtim rekursin e paraqitur prej saj, cenimin e së drejtës së njoftimit për zhvillimin e gjykimit në Gjykatën e Lartë, cenimin e prezumimit të pafajësisë, parimin e arsytimit të vendimeve gjyqësore gjatë gjykimit nga gjykata e juridiksionit të zakonshëm.

A. Për kërkesën për pezullimin e vendimit

8. Kërkuesja ka paraqitur në Gjykatën Kushtetuese kërkesë për pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor, pasi vazhdimi i paraburgimit në shtetin grek në pritje të ekstradimit, si rrjedhojë e zbatimit të vendimit objekt kërkese, përbën shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të njeriut dhe rrezik serioz për

jetën e kërkuës.

9. Mbledhja e Gjyqtarëve mori paraprakisht në shqyrtim kërkesën për pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor të paraqitur nga kërkuësja dhe vlerësoi se kjo kërkesë nuk i plotëson kriteret e përcaktuara nga neni 45 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar. Për rrjedhojë, ajo vendosi rrezimin e kësaj kërkesë si të pabazuar.

B. Për themelin e kërkesës

B.1 Për pretendimin e cenimit të parimit të aksesit dhe të arsytimit të vendimit gjyqësor

10. Kërkuësja ka pretenduar se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk e ka marrë në shqyrtim rekursin e paraqitur prej saj, duke cenuar të drejtën e aksesit, si dhe e ka zhvilluar gjykimin në mungesë, duke cenuar të drejtën e njoftimit. Gjithashtu, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë duke mos pasqyruar faktin e depozitimit të rekursit të kërkuësës ka cenuar parimin e arsytimit të vendimit gjyqësor.

11. Gjykata ka theksuar se kontrolli i kushtetutshmërisë së një vendimi gjyqësor vlerësohet në një kontekst të caktuar faktesh që lidhen me të drejtën për proces të rregullt ligjor. Rastet që i paraqiten Gjykatës mbi bazën e ankimit të individëve, duhet të shqyrtohen domosdoshmërisht në bazë të provueshmërisë së fakteve të dhëna. Marrja e vendimit për çështje kushtetuese kushtëzohet nga përcaktimi i fakteve kushtetuese, mbi bazën e të cilave vlerësohet respektimi i së drejtës për një proces të rregullt ligjor. Përderisa Gjykata Kushtetuese ka autoritetin për të vendosur përfundimisht për çështje të kushtetutshmërisë së procesit gjyqësor, ajo nuk mund ta ushtrojë këtë kompetencë pa analizuar faktet e natyrës kushtetuese (*shih vendimin nr. 5, datë 02.03.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se bazuar në nenin 42, paragrafi 2 i Kushtetutës kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe të interesave të tij kushtetues dhe ligjorë ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Në funksion të ushtrimit efektiv të së drejtës së ankimit ka rëndësi që aksesit në gjykatë t'i sigurojë atij të gjitha aspektet e një forme gjyqësore të shqyrtimit të çështjes. Aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj për pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 2, datë 29.1.2016; nr. 22, datë 16.4.2014; nr. 7, datë 27.2.2013; nr. 14, datë 26.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. E drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funksioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet edhe vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 18, datë 15.3.2016; nr. 3, datë 26.1.2015; nr. 63, datë 23.9.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Gjykata konstaton se në çështjen konkrete nga materialet e dosjes gjyqësore rezulton se mbrojtësja e kërkuësës, e caktuar me prokurën e përgjithshme nr. 542 rep., 178/1 kol., datë 8.5.2015, ka depozituar rekurs kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë në datën 8.5.2015. Rekursi i është komunikuar subjektit të interesuar Prokurorisë së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Çështja ka kaluar për shqyrtim në Kolegjin Penal të Gjykatës së Lartë, i cili është organi që analizon dhe vlerëson nëse shkaqet e ngritura në rekurs janë në përputhje me kërkesat e ligjit, duke vlerësuar nëse rekursi përmban shkaqe për të kaluar për shqyrtim në seancë gjyqësore.

15. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata konstaton se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore, pa marrë në shqyrtim shkaqet e parashtruara në rekurs nga kërkuësja, por vetëm rekursin e paraqitur nga Prokuroria dhe i gjykuarit tjetër M.B.

16. Gjykata thekson se rekursi është akti procedural, në të cilin parashtrihen shkaqet për të cilat kundërshtohet vendimi penal bazuar në kërkesat e nenit 432 të KPP-së, duke mundësuar dhe garantuar aksesin e individit në gjykatë. E drejta e ankimit, ashtu si edhe ajo e aksesit në gjykatë nuk mund t'i cenohen kërkuësit për shkaqe që rrjedhin nga mangësitë ose gabimet në veprimtaritë e vetë organeve

shtetërore (*shih vendimin nr. 32, datë 22.7.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Kërkesa kushtetuese dhe procedurale për të garantuar mbrojtjen efektive të të gjykuarit në Gjykatën e Lartë para së gjithash janë në funksion të aksesit që duhet të ketë i gjykuari për të ushtruar të drejtat e parashikuara nga Kushtetuta dhe ligji procedural penal.

17. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata konstaton se kërkesja e ka depozituar rekursin brenda afatit 30-ditor të parashikuar nga KPP-ja. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë në vendimin nr. 00-2016-731 (87), datë 28.4.2016 nuk e ka pasqyruar faktin e depozitimit të rekursit dhe shkaqet e parashtruara në të, por në të gjejnë pasqyrim vetëm shkaqet e rekursit të depozituar nga Prokuroria dhe i gjykuari tjetër.

18. Gjykata çmon se mospasqyrimi në vendim i rekursit të depozituar nga kërkesja dhe shkaqeve të tij përbën një të metë në përmbajtjen e vendimit dhe arsyetimin e tij. Si rrjedhim, Kolegji Penal i ka cenuar kërkeses të drejtën për një proces të rregullt ligjor, në këndvështrim të së drejtës së aksesit dhe të së drejtës për të pasur një vendim përfundimtar, pasi nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të parashtruara në rekurs.

19. Në përfundim, Gjykata çmon se pretendimi i kërkeses Afërdita Hysa për cenimin e së drejtës së aksesit dhe arsyetimit të vendimit gjyqësor nga Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë është i bazuar dhe si i tillë duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131/f dhe 134/1/i të Kushtetutës dhe të nenit 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
 - Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00-2016-731 (87), datë 28.4.2016 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.
 - Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Fatos Lulo